N°. 96. 1844.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS-BLAD.

DONDERDAG 15 AUGUSTUS.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 13den Augustus.

De vredelievende berigten, die eergisteren nopens de geschillen met Marocco werden medegedeeld, ziet men heden door nadere tijdingen meer bevestigd. Het half officieel blad, *de Messager*, behelsde gisteren avond de volgende berigten:

»Men schrijft uit Tanger van den 2den Augustus:

»»De keizer, van Raba komende, wordt te Alcazar, op anderhalven dag afstands van Tanger, verwacht. Men zegt dat de heer *Hay* zich bij hem bevindt.""

»Men schrijft uit Tanger van den 3den Augustus:

»»De gouverneur van Laroche heeft de volmagten van den keizer ontvangen om met ons te onderhandelen. De prins *von Joinville* heeft van zijn' kant den heer *de Nyon* afgezonden; alle vijandelijkheden zijn geschorst en men gelooft aan eene vredelievende beslechting.""

»Men schrijft uit Gibraltar van den 5den, des avonds:

»»Het gouvernement heeft tijdingen ontvangen van den heer *Hay*. De keizer zou aan Frankrijk en aan Spanje de billijke voldoening die zij vorderen, verleend hebben.

»»De heer *Hay* zou morgen avond te Tanger worden verwacht.

»»Het fransch eskader zou zich op dit oogenblik te Tanger zeilree maken om naar Gibraltar te stevenen.""

Over Spanje heeft men voorts berigt, dat het fransch eskader, hetwelk in de baai van Cadix geankerd lag, den 30sten Julij naar Tanger was onder zeil gegaan. De prins *van Joinville* was reeds uit zee aan boord der stoomboot *Pluton* vertrokken. Het gerucht was toen te Cadix en te Gibraltar algemeen, dat de vijandelijkheden van ter zee tegen Marocco terstond na de aankomst van het eskader op de maroccaansche kust zouden aanvangen; doch de besluiten des keizers van Marocco, om langs den weg der bemiddeling de zaken tot een einde te brengen, hebben die vijandelijkheden op het laatste oogenblik voorgekomen.

— De heer *de Montbel*, een voormalig minister onder *Karel X*, heeft eene levensschets van den hertog *van Angoulême* uitgegeven, waarin hij onder anderen het volgende verhaalt:

» Nevens de zorg voor de kinderen van zijn' broeder, vervulde eene groote gedachte den graaf *van Marne*. Als hoofd van het huis van Bourbon, afstammende van *Lodewijk XIV*, achtte hij het zijn pligt, zijne pogingen aan te wenden om voor Frankrijk de voordeelen te behouden van het werk des grooten konings en om de pragmatique sanctie van *Philippus V* te handhaven.

» Met dit grootsche inzigt aarzelde hij geen oogenblik om zich van een groot gedeelte zijns vermogens te ontdoen, ten einde don *Carlos* in diens worsteling behulpzaam te zijn, en de overtuiging van zijnen pligt dien hij vervulde jegens het Huis van Bourbon en jegens Frankrijk, tot persoonlijke toewijding uitstrekkende, schreef hij aan don *Carlos*:

»»Het is de tijd niet meer, dat ik aan het hoofd van een fransch leger, de maatschappelijke orde tegen de factiën, die den wensch van het spaansche volk onderdrukten, heb kunnen komen verdedigen, ik vraag van U. M. om als vrijwilliger in zijn leger te dienen; ik zal alleen zijn, maar zal mijnen goeden wil medebrengen en het vaste voornemen om te strijden, met en onder het getal der soldaten die U. M. het meest zijn toegedaan, voor de handhaving der wet van *Philippus V*. Even als gij, van *Lodewijk XIV* afstammende, zal ik mijn' pligt vervullen en mij beijveren het voorbeeld te geven."

»De graaf *van Alcudia* bragt mij te Weenen de betuiging der erkentelijkheid van *Karel V* over, maar willende de gevoeligheid der staatkunde vermijden, die hij gevaarlijk achtte, nam de Prins de persoonlijke medewerking van zijn' edelmoedigen aanverwant niet aan, die met droefheid vernam dat zijn aanbod afgeslagen was."

— De *Constitutionnel* kondigt aan, dat het aantal zijner geabonneerden in het tijdperk van den 15den Maart tot den 1sten Augustus van dit jaar, van 3,400 tot 16,120 vermeerderd is. De oorzaak van deze ongewone vermeerdering van lezers moet, behalve in de prijs-vermindering van het blad, daarin gezocht worden, dat de *Constitutionnel* thans niet zonder bekwaamheid de harstogten van een deel der Franschen vleit, voor zoo veel hunnen volkshaat tegen Engeland en den naijver tegen den toenemenden invloed der geestelijkheid betreft. Misschien nog meer komt daarbij in aanmerking, dat dit Parijssche blad zijne kolommen aanvult met den nieuwen roman van *Sue: De wandelende Jood!*

— Te Marseille is den 7den de Egyptische stoomboot *Rechid* aangekomen, aan boord hebbende twee jonge Egyptische Prinsen, te weten *Hussein*-Bey, zoon van *Mehemed*-Ali, den onderkoning van Egypte, en *Ahmet*-Bey, zijn kleinzoon, zoon van *Ibrahim*-Pacha, benevens 36 jongelieden, tot de aanzienlijkste familien van Egypte behoorende, die allen naar Frankrijk gezonden zijn om er eene beschaafde opvoeding te bekomen.

— Een brief door een koopvaarder uit de Stille-Zuidzee aangebragt, bevestigt de tijding van de inbezitneming der eilanden Gambier door de Franschen. Fransche zendelingen hadden, sedert lang, de inboorlingen dier eilanden, tot het R. K. geloof bekeerd; de chefs verlangden vervolgens het Fransche protectoraat, hetwelk de schout-bij-nacht *Dupetit-Thouars* hun verleend had. Het Fransche fregat *la Charte* was naar genoemde eilanden gestevend, had er troepen ontscheept, de Fransche vlag er geplant en de inwoners de souvereiniteit van Frankrijk doen erkennen. Dit alles is in het laatst van Februarij voorgevallen.

bijzonders. De heer *Madoz* had de hoofdstad verlaten om zich naar Frankrijk, Zwitserland en Holland te begeven. — Het proces tegen de deelhebbers der jongste zamenzwering werd ijverig voortgezet.

— Ter beurze van heden (12 *Augustus*) waren genoteerd: 5 pCt. 121,20; 3 pCt. 84,65; Nap. r. 98,35; Rom. L. 104.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 12den Augustus.

Volgens berigten uit Erdmannsdorf in Silezie, van den 5den dezer, waren HH. MM. de Koning en de Koningin van Pruissen voornemens den volgenden dag naar de badplaats Ischl te vertrekken, alwaar de Koningin eenigen tijd zou vertoeven. De Koning daarentegen zou de reis naar Weenen voortzetten, om den 17den naar Erdmannsdorf terug te keeren. Alvorens die plaats te verlaten, heeft Z. M. den 5den de navolgende, in het regeringsblad openbaar gemaakte, proclamatie uitgevaardigd:

» Ik kan den vaderlandschen bodem niet verlaten, al is het slechts voor een korten tijd, zonder openlijk in mijnen naam en in dien der Koningin den diep gevoelden dank uit te spreken, waarvan ons hart vervuld is. Hij is opgewekt geworden door de tallooze mondelinge en schriftelijke bewijzen van liefde jegens ons, waartoe de aanslag van den 26sten Julij aanleiding heeft gegeven, — van eene liefde, die zich op het eigen oogenblik der misdaad in uitboezemingen van vreugde geopenbaard heeft, toen de hand des Almogtigen het moordende lood van mijne borst afgewend had. Mijn hart verheffende tot den Goddelijken Redder, ga ik met nieuwen moed aan mijn dagwerk, om wat begonnen is te voltooijen, wat voorbereid is, uit te voeren, het kwaad, met vernieuwde zekerheid van te zegevieren, te bestrijden, en voor mijn volk datgene te zijn, wat mijne verheven roeping mij oplegt en wat de liefde van mijn volk verdient.

FREDERIK W[illegible]

— Aan alle boek- en kunsthandelaars te Berlijn is [illegible] de uitnoodiging gerigt, om niets betrekkelijk den [illegible] Koningsmoordenaar, *Tschech*, voor de vensters hunner winkels ten toon te stellen. Aan eenen portretschilder, die verlof had aangevraagd, om *Tschech* af te schilderen, is een weigerend antwoord gegeven.

— Z. M. de Koning van Saksen is voor eenige dagen, aan boord eener Engelsche gouvernements-stoomboot, uit Schotland te Hamburg aangekomen. Des avonds is ter eere van Z. M., door het militaire muzijkkorps op de *Alster* eene serenade gegeven. Hoogstdezelve heeft de reis naar Dresden voortgezet.

— Het stoomschip *Kroonprins van Hannover*, hetwelk tusschen Hamburg en Haarburg vaart, is in den nacht op laatstgenoemde plaats in brand geraakt en binnen weinige uren geheel uitgebrand. Naar men verneemt, was het vaartuig voor 30,000 Rth. verzekerd.

— Bij de Zweedsche Stenden zijn verscheidene wetsvoordragten ingekomen, onder andere eene tot het aanleggen van Hollandsche boerderijen, ter verbetering der veeteelt, en eene tot het openen eener geldleening van 140,000 Rth., tot het uitdiepen der haven van Gotheborg.

— Prins *Karel Lucien Bonaparte*, Prins van Canino, bevindt zich thans te Berlijn, en houdt zich, naar het voorbeeld zijns overledenen vaders, uitsluitend met kunsten en wetenschappen bezig, zonder zich met politieke zaken in te laten.

— Naardien de Pater der Jezuïten te Lucern verklaard heeft niet te kunnen instemmen met de voorwaarden, op welke de Groote Raad den theologischen leerstoel aldaar aan genoemde Orde wil overgeven, is deze zaak bij den raad van onderwijs op nieuw ter sprake gebragt, en besloten pogingen aan te wenden om de Jezuïten tot meerdere inschikkelijkheid te bewegen.

— De onzekerheid omtrent het lot der Italiaansche uitgewekenen, die onlangs in Calabrie eene landing gedaan hebben en gevangen genomen zijn, is thans opgeheven door het volgende berigt van het Napelsche regeringsblad van den 1sten dezer:

» Het tweede vonnis van den krijgsraad, te Cosenza zitting houdende, is den 24sten Julij in den vroegen morgen uitgesproken. In dit vonnis zijn begrepen de personen, uitmakende de bende der vreemde uitgewekenen, die den 16den Junij jl. in Calabrie ontscheept zijn. Zeventien hunner zijn ter dood veroordeeld. De Koning heeft bevolen, dat het vonnis zou worden ten uitvoer gelegd aan de aanvoerders, en aan degenen, die het meest tot den opstand aangezet hadden. Dien ten gevolge zijn negen hunner den 25sten doodgeschoten, te weten: Don *Attilio Bandiera*, Don *Emilio Bandiera* (beiden zoons van den Oostenrijkschen vlootvoogd van dien naam en uit de Oostenrijksche zeedienst gedeserteerd), Don *Nicolo Ricciotti*, Don *Anacarsi Nardi*, Don *Domenico Moro*, *Giovanni Venerucci*, *Giacomo Rous*, *Francesco Berti*, *Domenico Lupatelli*. »

— Berigten uit Konstantinopel, van den 24 Julij, luiden als volgt: » Den 19 dezer maand, in den avond, barstte er in het op den Aziatischen oever van den Bosporus gelegen dorp Beilerbei, en wel in de nabijheid van het thans door den Sultan bewoonde zomerpaleis een brand uit, die zich, ten gevolge van eenen hevigen noordenwind, snel verspreidde, en meer dan vijftig, deels zeer groote en schoone huizen en eene menigte houten kramen in de asch legde. Het paleis des Sultans werd zoo zeer door de vlammen bedreigd, dat er reeds toebereidselen gemaakt waren, om den harem en een deel der meubelen naar eene veilige plaats te brengen; het gelukte echter aan de ijverige pogingen van hen, die van alle zijden ter blussching waren toegesneld, hetzelve uit dit, naar het scheen onvermijdelijk, gevaar te redden. Zijne Hoogheid, die, vergezeld van *Riza-Pacha*, te paard bij den brand tegenwoordig was, moedigde de manschappen, die zich met het blusschen bezig hielden, aan, liet geschenken onder hen uitdeelen, en rigtte ook en dan een woord van troost en deelneming tot de ongelukkigen, die hunne bezittingen verloren hadden.

» De Engelsche stoombootmaatschappij heeft besloten, eene geregelde dienst met de Levant daar te stellen. Te beginnen met Augustus aanstaande, zal er den 15 van elke maand eene stoomboot van Engeland vertrekken, Malta, Athene, Smyrna en de Dardanellen aandoen, omstreeks den 5 der volgende maand in deze hoofdstad aankomen, en na zeven dagen de terugreis aannemen.

— Uit Mossul had men te Konstantinopel berigt, dat de bevolking een onlangs aldaar opgerigt kloostergebouw en kerk van de Dominikanen geheel vernield had en de geestelijken mishandeld en vervolgd, zoodat zij om een algemeen bloedbad te ontgaan in het gebouw van het Fransche consulaat de wijk hadden moeten nemen.

Voorts wilde men te Konstantinopel weten, dat de Russen in den Kaukasus, te Pjedigorsk, eene nederlaag hadden geleden, waarvan de bijzonderheden nog niet bekend waren. Ook in Daghestan, aan de Kaspische zee, had de Russen een groot verlies geleden. Aldaar had *Schamijl* reeds in Mei de belangrijke Russische vesting Derbend stormenderhand veroverd; verscheiden honderden Russen waren er gesneuveld en eene groote hoeveelheid krijgs- en mondbehoeften in handen der overwinnaars gevallen. — De Russische gezant te Konstantinopel, *von Titoff*, had onlangs aan de Porte eene nota ingediend, waarin hij haar op een nadrukkelijken toon beschuldigt van de Kaukasiers in hunne vijandige gezindheid jegens Rusland te versterken en in de hand te werken.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 14den Augustus.

De *Staats-Courant* van gisteren behelst een besluit van den 20sten Julij jl., bepalende de plaatsing in het *Staatsblad* van eene met Hannover aangegane overeenkomst (en daartoe betrekkelijke tarieven) tot wederkeerige uitlevering van misdadigers en de opheffing der regtskosten in lijfstraffelijke gevallen.

— De *Staats-Courant* behelst mede het volgend besluit:

WIJ WILLEM II, ENZ.

Overwegende, dat de opheffing van den kwijnenden toestand van vele takken van landbouw en nijverheid in 's Rijks West-Indische bezittingen kan worden bevorderd door vergelijkende inspectien, zoowel in die bezittingen als in naburige vreemde koloniën, bepaaldelijk de zoodanige, alwaar thans wordt beproefd de centralisatie der suiker-fabrijken en de afscheiding van cultuur en fabricatie;

Op het rapport van Onzen Minister van Kolonien, van den 10den Augustus 1844, n°. 30;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Tot inspecteur van nijverheid en cultures in 's Rijks West-Indische bezittingen wordt benoemd de heer *W. H. Lans*;

Art. 2. De eigenaren van plantagien in 's Rijks West-Indische bezittingen zullen Onzentwege worden uitgenoodigd tot welwillende medewerking, om den inspecteur voornoemd in staat te stellen tot het opzamelen der inlichtingen en daadzaken, voor het oogmerk zijner benoeming gevorderd.

— Zijne Majesteit heeft, bij besluit van den 9den dezer, n°. 72, benoemd:

Tot 2de luitenant-kwartiermeesters: bij het 1ste regement dragonders, den sergeant titulair *J. J. van Thiel*, van het 1ste regement infanterie; bij het 3de regement artillerie, den sergeant *O. J. de Haart*, schrijver van de 3de klasse bij het departement van oorlog.

— Bij onderscheidene koninklijke besluiten van den 9 Augustus 1844 zijn benoemd:

Tot inspecteurs der registratie de heeren *W. de Gelder*, thans ontvanger der registratie te Assen, en *G. P. M. Zahn*, uitgevallen commies bij het provinciaal gouvernement van Overijssel;

Tot ontvangers der registratie, te Ommen de heer *H. van der Ven*, thans surnumerair der registratie in Zuid-Holland, te Horst de heer *H. de Raadt*, thans surnumerair der registratie in Limburg, te Oirschot de heer *P. J. Bisdom*, thans surnumerair der registratie in de provincie Groningen, te Texel de heer *R. Graaf*, thans surnumerair der registratie in de provincie Noord-Holland, te Holwerd de heer *J. H. M. Spree*, thans surnumerair der registratie in de provincie Vriesland; tot bewaarder der hypotheken en van het kadaster te Tiel de heer *C. A. Abhamm*, thans ontvanger der registratie te Wageningen.

Verplaatst de ontvangers der registratie, naar Gouda de heer *J. Thierry de Bye*, thans te Druten, naar Druten de heer *W. L. van Meurs*, thans te Ommen, naar Appingadam de heer *G. H. A. Schöningh*, thans te Gulpen, naar Gulpen de heer *E. H. Rumaer*, thans te Nijkerk, naar Nijkerk de heer *P. Scheffer*, thans te Horst, naar Tiel de heer *K. W. Kelly*, thans te Sneek, naar Sneek de heer *J. F. Rousseau*, thans te Eindhoven, naar Eindhoven de heer *E. H. F. W. Mathon*, thans te Oirschot, naar Wageningen de heer *J. L. O. de Suarz*, thans te IJsselmonde, naar IJsselmonde de heer *J. K. Boelje*, thans te Texel, naar Assen de heer *G. B. J. Wilkens*, thans te Zuidhorn, te Zuidhorn de heer *W. N. B. Sonning*, thans te Holwerd.

— De Minister van Finantien heeft bekend gemaakt, dat het den Koning, op verzoek van onderscheidene belanghebbenden in verschillende provincien, behaagd heeft, hem te magtigen om, bij uitbreiding van de oproeping van den 20sten Julij jl., voorkomende in de *Staats-Courant* van den volgenden dag, aan de houders van kapitalen ingeschreven nationale schuld, rentende 5 ten honderd, welke op den voet van het bepaalde bij de artikelen 5, 6 en 7 van 's Konings besluit van den 8sten Julij jl. (*Staatsblad n°. 33*) *met den 1sten October aanstaande* hunne kapitalen wenschen te verwisselen tegen inschrijvingen in het grootboek der nationale schuld, rentende 4 ten honderd, de gelegenheid te geven daarvan, behalve ten kantore van den Agent van het Ministerie van Finantien te *Amsterdam*, ook te doen blijken ten kantore van de Agenten van 's Rijks schatkist, gevestigd in de hoofdplaatsen der onderscheidene provincien en te *Rotterdam*, door inschrijving in het register, hetwelk tot dat einde *tot en met den twintigsten dezer maand* ten kantore van de Agenten voornoemd wordt geopend.

— Men verneemt dat de verlofgangers der nationale militie van de ligting van 1841 en 1842, die aan de exercitiën van de volgende maand werkelijk deel zullen nemen, van de bijwoning der inspectie in de maand October en vervolgens verschoond zullen blijven.

— In de laatste, door de heeren Staten der provincie Vriesland gehoudene zittingen hebben Hun Edel Groot Achtb. zich, onder anderen, bezig gehouden met de daarstelling van een provinciaal reglement, ter voorkoming van de verspreiding der longziekte onder

het rundvee, alsmede van een nieuw reglement op de stemmingen door Floreenpligtigen; voorts met het wijzigen en amplièren van het reglement van den 23 Julij 1835, op het beheer, enz. van vaarten, wegen, bruggen, enz.; met de behandeling van een voorstel van den heer Staatsraad Gouverneur, betreffende het Planetarium van *Eisinga*, en een bijzonder rapport van Z. H. E. G. betrekkelijk het onderwerp der voorziening tegen de afnemingen van het eiland Ameland; voorts met de behandeling der algemeene provinciale begrooting voor 1845.

— Gisteren morgen is te Amsterdam in het kerkgebouw der Vereenigde Doopsgezinde Gemeente de zestigste jaarlijksche algemeene vergadering gehouden der Maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen.*

De voorzitter, de heer *W. H. Suringar*, hield eene openingsrede, waarvan het onderwerp was: de voorstelling der Maatschappij, *als eene duurzame weldaad voor Nederland.* In de eerste plaats, stipte de spreker aan, hoe veel goeds er door de Maatschappij werd gesticht, door, dat zij aan tienduizenden tijdverdrijf en nuttige bezigheid verschaft; hoe zij door verspreiding van boeken, door leesbibliotheken, door het oprigten en in stand houden van nuttige inrigtingen, den leden gelegenheid geeft met voordeel voor zich en anderen bezig te zijn; hoe zij door hare onderscheidene scholen de jeugd afhoudt van het kwade, aan ledigheid en verwaarloozing onttrekt en tot het goede leidt. Daarna wees de spreker op het hooge doel van de werkzaamheid der Maatschappij, die, in eene eeuw waar stoffelijke belangen zoo zeer de aandacht bezighouden, een tegenwigt daarstelt, en zedelijke en godsdienstige beginselen voorstaat; hoe zij kundigheden verspreidt, niet slechts strekkende om den mensch eene broodwinning te verzekeren en het vaderland rijk en nijver te maken, maar om den mensch geestelijk en zedelijk te verheffen. In de derde plaats betoogde de redenaar, dat de Maatschappij niet slechts door hetgeen zij had gedaan en in stand hielp blijven, weldadig voor Nederland mogt genoemd worden, maar vooral ook om hetgeen nog, volgens hare inrigting en hare strekking, voor haar te doen valt en ook met goeden wil door haar zal worden uitgevoerd.

Hierna volgde de plegtige uitreiking der eereprijzen aan de schrijvers der in het afgeloopen jaar bekroonde prijsverhandelingen. Twee ingezonden verhandelingen waren den gouden eereprijs waardig gekeurd, te weten: het eenig ontvangen antwoord op de vraag: *omtrent het te hoog opvoeren van het lager onderwijs* door den Weleerw. heer *van Meerten*, predikant te Oud-Beijerland; en het antwoord op de vraag: *omtrent de grenzen van het gepaste gebruik van eigenwaarde*, ingezonden door den Weleerw. heer *van Berkum*, predikant te Welsum en Westhem; aan twee andere antwoorden op laatstgemelde vraag was de zilveren medaille toegekend, waarvan de schrijvers waren de Weleerw. heeren *van Suuck Wagenaar*, hulppredikant te Epe, op de Veluwe (reeds overleden) en *Hondius*, predikant te Vreeland. Voorts werd berigt, dat de Maatschappij in het afgeloopen jaar aan 85 personen wegens het bedrijven van edelmoedige daden eerelijken had toegekend.

Ten slotte trad nogmaals de heer *Suringar* op, om, als tweede deel zijner rede, kort aan te wijzen, door welke middelen de Maatschappij zich als *blijvend weldadig* voor Nederland, zou kunnen staande houden, waarbij hij, met hoogen ernst, op het eenig voorbeeld wees, dat elk die wel wil doen, zich voor oogen moet stellen, op den grootsten weldoener der menschheid, den Zone Gods; allen aansporende, om zoo ver menschelijke zwakheid dit vermogt, dit groote voorbeeld, elk in zijnen kring, na te streven. Met eene eenvoudige hartelijke dankbetuiging aan alle aanwezigen werd de redevoering besloten.

Des middags ten een ure werden de werkzaamheden aangevangen. Uit het verslag van den secretaris bleek, dat het getal departementen weder met een was vermeerderd en het getal leden der Maatschappij tot 13,795 was gekomen. Ter vervanging der aftredende leden van het hoofdbestuur, de heeren Mr. *J. J. Uitwerff Sterling* en *W. H. Suringar*, zijn benoemd de heeren *W. H. Warnsinck Bz.* en *J. P. Heije.* De afgetreden penningmeesters zijn vervangen geworden door de heeren *B. Tideman* en *L. M. Schouwenburg.* Tot voorzitter der volgende algemeene vergadering is verkozen geworden de Weleerw. Heer *J. van Eijk.* Verschillend en zeer uitgebreid waren de berigten nopens de werkzaamheden der Maatschappij, vooral met betrekking tot het lager onderwijs en al zijne vertakkingen.

Na eenige werkzaamheden van huishoudelijken aard, werd ten slotte, na eenige discussie, het nieuwe ontwerp van wet voor de Maatschappij met schier algemeene stemmen aangenomen en door den voorzitter als wet geproclameerd. De zitting der vergadering werd vervolgens gesloten en tot heden morgen verdaagd.

— Uit Groningen schrijft men, dat de hoogleeraar *A. A. Sebastian* bedankt heeft voor het professoraat, hetwelk hem bij het Athenaeum Illustre te Amsterdam en bij de Clinische School aldaar was aangeboden.

— In de *Utrechtsche Courant* leest men de volgende berigten:

»De baron *van Brakell van den Eng*, te Lienden, in de Betuwe, is voornemens de ploeg bijna geheel door de spade te vervangen. De proeven in 1843 genomen, hebben hem overtuigd, dat zulks daar, waar eene groote bevolking van daghuurders bestaat, met groot voordeel kan plaats hebben, vooral wanneer de daghuren 's winters niet hooger zijn dan 30 cents per dag, zoo als in zijne woonplaats het geval is. De Commissie van Landbouw in Zeeland berigtte in 1843, dat onderscheiden landlieden in het 4. en 5. district, een deel hunner landerijen vóór den winter hebben laten omspitten, in plaats van beploegen, hetgeen zoowel tot meerdere vruchtbaarheid des akkers als tot bestaanmiddel voor behoeftigen dienstig is geweest. Ook in Vlaanderen, in het land van Waas, wordt het land alle 5 jaren met de spade omgedolven ter diepte van 15 à 17 duim, ten minste bij die landbouwers, die slechts een klein bedrijf hebben. Dat voor onderscheidene diepwortelende gewassen, bijz. cichorei, dikwijls bij voorkeur gespit wordt, is bekend; ook voor de hennepteelt is dit hier en daar gebruikelijk. Naar mate de bevolking in Nederland toeneemt en velen alzoo zich meer en meer op den landbouw zullen toeleggen, zal naar evenredigheid waarschijnlijk het spitten der akkers boven het ploegen algemeener worden. »Hoemeer onze akkerbouw (zegt *Walther*) den tuinbouw nadert, hoe volmaakter hij is."

»In 1843 zijn op den Eng ruim 5000 mud aardappelen gerooid. Het is er een vaste regel geworden: hoe schraler het land, hoe digter men de aardappels poten moet, en omgekeerd. Men gebruikt er middelmatig groote poters. Groote, eens doorgesneden, zijn misschien verkieslijk, als men ze poot met den afgesneden kant naar onderen. Hiervan, als ook van het poten van zeer groote aardappelen, zal dit jaar de proef genomen worden. Het poten van zeer groote aardappelen zal zeer zeker beter zijn; maar het getal mudden, voor een bunder noodig, is dan ook grooter. Stukken van middelmatige aardappelen worden er niet meer gepoot, wijl dit onvoordeelig wordt geacht. Om 85 roeden te bepoten, gebruikt men daar 16 mudden. Tarwe en rogge *na* aardappelen is daar altoos bij uitstek wel geslaagd.

»Eene door den heer *v. d. Veen* te Smilde op zandgrond met *guano* genomen proef, gaf de volgende uitkomst: De guano werkt op weiland en klaver spoedig en krachtig; en staat, wat de kosten van inkoop betreft, met schapenmest gelijk en iets beneden koemest, als men nml. van de beide laatste eene even groote opbrengst verlangt als van de guano. In water gemengd en gedurende den sterksten groeitijd der planten, in het voorjaar of ook na de hooijing over het land gebragt, zal dezelve het best voldoen, en zal voorzeker voor hen, die weilanden ver van kanalen of ver van hunne hoeven verwijderd, bezitten, wegens de geringe kosten van vervoer en over het land brenging, een gevolg van deszelfs geringen omvang, van groot belang zijn.

— Men is tegenwoordig in Engeland ernstig bedacht op het aanfokken van lamaas uit Peru, die voor den landman eene nieuwe bron van welvaart opleveren kunnen. Deze dieren schijnen dat klimaat vrij wel te zullen verdragen. Zij leven zeer matig, verteren minder dan onze woldieren naar evenredigheid hunner grootte, en vereenigen driederlei nuttigheid in zich: zij zijn te gelijk last-, wol- en eetbare dieren. Twee dezer beesten, sedert verscheidene jaren in Engeland opgekweekt, hebben het vorig jaar boven de acht nederlandsche ponden wol geleverd. Het moeijelijkste is hun overvoer, dien men tot nu toe slechts met schepen heeft bewerkstelligd, maar waarvoor men in het vervolg stoombooten gebruiken wil. Gelukt deze onderneming, dat zeer waarschijnlijk is, dan mag zij als eene aanwinst voor geheel Europa beschouwd worden.

Men is in Engeland voornemens, om de middelen van bespoedigde gemeenschap met Indie en China te vermenigvuldigen. De *Times* geeft omtrent het daartoe ontworpen plan de volgende bijzonderheden op:

» Met Bombay zal de gemeenschap op den tegenwoordigen voet blijven, zullende op den 1sten van iedere maand stoombooten der Oost-Indische compagnie met de brievenmaal, reizigers en goederen naar Suez vertrekken, terwijl de Britsche regering stoombooten zal leveren, om een en ander van Alexandrie naar Marseille over te brengen. Op deze wijze zal de brievenmaal den 3den of 4den van elke maand te Londen aankomen.

» Eene andere, zoogenaamde regtstreeksche dienst zal daargesteld worden door de Oost-Indische stoomboot-maatschappij, die deswege een contract met den raad der admiraliteit heeft gesloten. In deze dienst zal den 10den van elke maand eene stoomboot van Calcutta vertrekken, om, na Madras en Ceylon aangedaan te hebben, 25 dagen na het vertrek van Calcutta te Suez aan te komen. Van Suez zal de maal door Egypte naar Alexandrie overgebragt, en daar aan boord van de stoombooten der genoemde maatschappij, de *Oriental* of de *Great Liverpool*, naar Southampton ingescheept worden, waar zij den 21sten van iedere maand zal aankomen. Men zal dus twee maal in de maand eene gemeenschap met Indie hebben, de eene over Bombay, en de andere regtstreeks met Calcutta.

» Aan deze laatste zal zich eene maandelijksche dienst op China aansluiten. Meergenoemde maatschappij zal de noodige stoombooten leveren, om tusschen Ceylon en Hong-kong te varen en Pinang en Sincapoer aan te doen. Deze zullen te Punte Gallo op Ceylon aan de van Calcutta komende stoombooten de maal voor Engeland overgeven, en wederkeerig van de uit Suez komende booten de voor

China en z. bestemde brievenmaal overnemen. Door deze schikking zal de correspondentie tusschen Londen en Calcutta in 40 of 42 dagen en tusschen Londen en Hong-kong in 48 dagen worden overgebragt. De dienst op Calcutta zal in de maand Januarij aanstaande eenen aanvang nemen. In verband hiermede verdient vermeld te worden, dat, volgens geruchten (waarvan ook reeds in brieven uit Konstantinopel gewag is gemaakt), met *Mehemed-Ali* eene overeenkomst gesloten is, of eerlang zal worden, ten einde de geregelde en spoedige verzending der brievenmalen door Egypte te verzekeren."

In den Londenschen *Times* leest men het volgende omtrent de jongste voorvallen in den tegenwoordigen toestand van het eiland Haïti.

» Wij hebben de dagbladen van het eiland Haïti tot den 7den Julij ontvangen. Het blijkt daaruit, dat daar de kuiperijen van Frankrijk even levendig zijn, als in andere oorden der wereld. Sedert Santo Domingo, het Spaansche gedeelte van het eiland, zich van de Haïtiaansche republiek onafhankelijk heeft verklaard, is die landstreek aan een voorloopig bewind of junta onderworpen. De zitting dezer junta werd den 26sten Mei geopend met eene rede van den heer *Thomas Bobadilla*, die de noodzakelijkheid heeft trachten aan te toonen van de aanneming van het Fransche beschermheerschap, dat, naar hij zeide, door den consul-generaal van Frankrijk, den heer *Juchereau de Saint-Denis*, was aangeboden geworden. De generaals *Juan Duarte* en *Manuel Ximenes* hebben dezen maatregel opentlijk bestreden en verklaard, dat zij geene heerschappij van vreemden zouden dulden; ten gevolge daarvan is het aanbod van het beschermheerschap van Frankrijk door de vergadering verworpen. Toen evenwel de consul van Frankrijk, den 28sten van dezelfde maand, eene nieuwe nota aan de junta had toegezonden, waarbij de voorwaarden opgegeven werden, die in het tractaat omtrent het beschermheerschap zouden worden opgenomen, en waarin hij dreigde het eiland met de Fransche oorlogschepen, die voor Santo Domingo lagen, te zullen verlaten, heeft de junta zich met den inhoud van dit staatsstuk vereenigd en is hetzelve door al de leden onderteekend, met uitzondering van *Duarte*, die zijn ontslag genomen heeft als lid der junta en als militair bevelhebber van het district Santo Domingo.

» Volgens de bepalingen van dit verdrag moest Frankrijk drie millioen piasters (zeven en een half millioen gulden) aan het oostelijk deel des eilands ter leen geven, en zou haar, als waarborg voor de terugbetaling, het schiereiland Samana worden afgestaan. Dit verdrag werd aan den consul-generaal, den heer *Levasseur*, en aan den admiraal *de Moges* toegezonden. Men ontdeed de Fransche oorlogschepen, die voor Santo Domingo lagen, van hun geschut, opdat zij de rivier Ozama zouden kunnen opvaren, en aldaar werden zij weder van hun geschut voorzien, ten einde in staat te zijn om eene volksbeweging te onderdrukken. Nadat dit gebeurd was, gaf de kolonel *Puello*, die op het fort bevel voerde, zijnen schildwachten last om op eenen Franschman, genaamd *Malespine*, vuur te geven, die, toen hij aangeroepen werd, geantwoord had, dat hij een Franschman was. Alsnu dreigde de consul-generaal op de stad te zullen doen schieten, wanneer zulk een bevel niet terstond werd ingetrokken. Men gaf hierin toe; maar den 9den Junij plaatste de kolonel *Puello* zich aan het hoofd van het gepeupel, en trok hij naar de vergaderplaats der junta, onder het geroep van: » Weg met *Bobadilla!* Weg met *Caminero!* Dood aan de verraders! Dood aan *Delmonte*, aan *Xavier Abreu!* aan *Francisco Riaz* en *Biaz!*" Deze zijn de leden der junta, die geacht worden het gunstigst gestemd te zijn voor het stelsel van het Fransche beschermheerschap. *Puello* verlangde, dat deze leden de vergadering zouden verlaten en gebannen worden. De junta was op het punt om hierin toe te geven, toen zij zich uit eigene beweging verwijderden en bij den Franschen consul vervoegden, die hen onder zijne bescherming nam, en op nieuw dreigde de stad te zullen laten bombarderen. *Puello* en drie andere personen werden door de junta tot den rang van brigade-generaal verheven; te gelijker tijd kwam de tijding aan, dat het departement van Cibao zich van Santo Domingo had afgescheiden om eene afzonderlijke republiek uit te maken, onder den naam van republiek van Cibao.

» Het eiland is alzoo thans in drie Staten verdeeld: de republiek van Haïti (die tot het Fransche gedeelte des eilands beperkt is), de republiek van Santo Domingo, die onder het bewind eener voorloopige junta staat, en de republiek van Cibao, die waarschijnlijk slechts een kortstondig bestaan zal hebben.

» Den 10den Junij heerschte er te Santo Domingo de meest mogelijke regeringloosheid. *Puello*, zelf een neger, had de negers en kleurlingen opgeroepen om den Franschen wederstand te bieden, die zich, naar hij zeide, van het eiland meester maken en aldaar de slavernij herstellen wilden. De Fransche consul was genoodzaakt geworden te verklaren, dat het verdrag nog slechts een ontwerp was, dat de goedkeuring zijner regering nog niet erlangd had.

193ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

VIERDE KLASSE.

1e Trekking. No. 11732, een prijs van *f* 65 en eene premie van *f* 1000.
2e —— No. 14541, *f* 1000.
3e —— No. 9384, *f* 5000; No. 9516, *f* 1500.
4e —— No. 22556, *f* 1000; No. 21564, *f* 2500; No. 12717, *f* 1500.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (13 *Augustus*) werden omgezet: Ned. 2½ pCt. 61⅛, zeven zest.; Nieuwe 3 pCt. 74, een zest., 73⅞; dito op resc. 74, 73$^{15}/_{16}$; dito 5 pCt. 99 dert. zest., ⅞; Syndic. 4½ pCt. 99 zeven zest.; 3½ pCt. 87⅝; Handelm. 145⅝; O. I. Leening 5 pCt. 99$^{15}/_{16}$; dito 4 pCt. 95 drie achtste; Rijn Spoorw. 102 drie achtste; Aand. Holl. Spoorw. 98; Ardoins 85 £ 20$^{5}/_{16}$; dito Coppon 24 drie zest., ½; Portug. te L. 43¾, ⅝, elf zest., dert. zest.; Oude Russen 107⅞; dito 4 pCt. 90⅝; Braz. 83½; Grieks. Onbep. 12 drie achtste.

*** Heden beviel van een ZOON en DOCHTER, J. M. VERMONT, Echtgenoote van
M^r. C. A. VAN DAM.

BREDA, 12 Augustus 1844.

Eenige Kennisgeving.

*** De Ondergeteekende heeft de eer, de aandacht van het geëerde Publiek te vestigen op zijn nieuw daargesteld KOFFIJHUIS DE BEURS VAN BREDA, op de Markt aldaar, waarvan de openstelling bepaald is op *Zaturdag den 17. Augustus* eerstkomende. Hij vleit zich, dat deszelfs doelmatige inrigting, gepaard met eene prompte en civile bediening, hem het vertrouwen en daardoor een druk bezoek des geëerden Publieks zal verzekeren.

L. VERMEEREN.

ADVERTENTIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *VLISSINGEN*, zullen op *Dingsdag den 3. September* 1844, des middags ten 12 ure precies, in eene der Zalen van het Raadhuis aldaar, in het openbaar AANBESTEDEN of VERPACHTEN:

Het REINIGEN van de STADS-STRATEN, KAAIJEN, HAVENS en PLEINEN, en alles wat verder tot de dienst der MESTSPECIEN binnen die Stad betrekking heeft, en zulks voor den tijd van *zeven* achtereenvolgende jaren, in te gaan met den 1. Januarij 1845 en zullende eindigen met ultimo December 1851.

De Conditiën, waarop de voorschreven Aanbesteding zal geschieden, liggen ter lezing van de gegadigden, ter Secretarie dezer Stad, van Maandag den 19. dezer maand tot op den dag der Aanbesteding.

VLISSINGEN, den 12. Augustus 1844.

Burgemeester en Wethouders voorn.,
A. VAN DER SWALME,
Ter ordonn. van Hun Ed. Achtb.,
S. VAN DER SWALME,
Secretaris.

*** De CENTRALE DIRECTIE des Eilands *Walcheren* zal, onder nadere approbatie van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, op *Donderdag den 29. Augustus* aanstaande, in tegenwoordigheid van den Heer Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in de Provincie *Zeeland*, in het lokaal der Directie, in de Abdij te *Middelburg*, des voormiddags ten 11 ure, publiek presenteeren

AAN TE BESTEDEN:

De LEVERANTIE van DIJKSMATERIALEN, voor het dienstjaar 1845 benoodigd, bestaande in:
PERKOENPALEN, HOLLANDSCH RIJS, HARINGBAND, WALCHERSCHE STAKEN, BRABANDSCH RIJS, GAARDEN en STAKEN, RIET, HORDEN en BRIKSTEEN.

Zullende de Conditiën acht dagen te voren ter lezing liggen ter Griffie van voornoemde Directie, en nadere informatiën te bekomen zijn bij den Opper-Commies S. ROELSE te *Middelburg*.

MIDDELBURG, den 8. Augustus 1844.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.